

Forslag

til

Lov om ikraftsættelse for Grønland af visse formueretlige love m. v.

Fremsat den 17. december 1964 af *justitsministeren*.

§ 1. Fra den 1. juli 1965 sættes med de i §§ 2-5 anførte ændringer følgende formueretlige love i kraft for Grønland:

1. Lov nr. 102 af 6. april 1906 om køb.
2. Lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer, §§ 1-3, samt bestemmelsen i Danske Lov 5-14-4.
3. Lov nr. 242 af 8. maj 1917 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.
4. Lov nr. 243 af 8. maj 1917 om kommission, handelsagentur og handelsrejssende, som ændret ved § 15 i lov nr. 168 af 13. april 1938.
5. Lov nr. 29 af 16. februar 1932 om skyldneres ret til at frigøre sig ved deponering.
6. Veksellov nr. 68 af 23. marts 1932.
7. Checklov nr. 69 af 23. marts 1932.
8. Lov nr. 145 af 13. april 1938 om mortifikation af værdipapirer.
9. Lov nr. 146 af 13. april 1938 om gældsbreve, som ændret ved lov nr. 114 af 31. marts 1960.

§ 2. Fordringer stiftet før 1. juli 1965 forældes tidligst den 1. juli 1967.

§ 3. I lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område gælder § 36, stk. 2, og § 38, stk. 1, sidste punktum, ikke for Grønland.

§ 4. Hvor der i lov om mortifikation af værdipapirer henvises til lov om rettens pleje, gælder i Grønland lov om rettens pleje i Grønland.

Stk. 2. Skal sag om mortifikation anlægges i Grønland, er Grønlands landsret første instans.

§ 5. Justitsministeren kan bestemme, at kundgørelser, der efter gældende bestemmelser skal optages i Statstidende, tillige skal offentliggøres i Atuagagdliutit/Grønlandsposten og eventuelt andre grønlandske blade.

Bemærkninger til lovforslaget.

I medfør af § 40 i lov nr. 134 af 18. april 1925 om Grønlands styrelse gælder de af lovforslaget omfattede 9 love i forvejen for den gruppe af personer i Grønland, der står umiddelbart under dansk ret. For den øvrige del af den grønlandske befolkning gælder på disse områder grønlandsk sædvane-ret. Da en del af de almindelige retsgrundsætninger, som er kodificeret i de af lovforslaget omfattede love, er udtryk for alment anerkendte retsgrundsætninger,

må det formentlig antages, at disse regler eller deres analogi allerede i dag i et vist omfang ville blive lagt til grund for afgørelse af retstvister i Grønland.

Lovforslaget tager sigte på dels at gennemføre retsenhed i Grønland og mellem Grønland og den øvrige del af riget, dels at udrydde den usikkerhed, som ifølge sagens natur må være knyttet til enhver sædvaneretsordning.

De af forslaget omfattede love er i videst muligt

omfang foreslået sat i kraft i Grønland uden ændringer, idet man har ment, at dette på længere sigt ville give anledning til de færreste vanskeligheder.

Lovforslaget svarer i alt væsentligt til udkast, der er udarbejdet af det grønlandske lovudvalg.

Grønlands landsråd har tiltrådt, at de her omhandlede love indføres i Grønland.

Til § 1.

ad 1.

Lov nr. 102 af 6. april 1906 om køb.

Med det stigende handelssamkvem mellem Grønland og den øvrige del af riget må det anses for betydningsfuldt, at der gælder samme regler om køb og salg i hele landet.

ad 2.

Lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer i §§ 1-3 samt bestemmelsen i Danske Lov 5-14-4.

Forældelsesinstituttet kendes ikke i grønlandsk ret, hvor fordringer mellem private i øvrigt ikke forekommer i særlig vidt omfang. Derimod har offentlige myndigheder som følge af langfristede kreditter ofte fordringer på borgerne. Efterhånden som et moderne forretningsliv udvikles, vil behovet for forældelsesregler blive stigende.

Man har derfor fundet det ønskeligt, at forældelsesinstituttet indføres, idet man derved medvirker til at afskære tvivlsomme krav og fritager borgerne for at opbevare kvitteringer og lignende i mere end en vis årrække.

Om overgangsproblemerne i forbindelse med indførelsen af forældelsesinstituttet henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

ad 3.

Lov nr. 242 af 8. maj 1917 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

Indholdet af grønlandsk sædvaneret er på de områder, der omfattes af aftaleloven, noget usikkert. Ved en undersøgelse i Grønland i 1948-49 fandt man vel spredte eksempler på, at princippet om løfters forbindende kraft ikke var anerkendt, men det grønlandske lovudvalg har dog ikke ment, at de i aftalelovens kap. I indeholdte regler er stridende mod grønlandsk retsopfattelse. Da de her omhandlede regler i varierende form er anerkendt i alle civiliserede retssamfund, må det anses for nødvendigt at fastslå, at de også er gældende i Grønland.

De i aftalelovens kap. II indeholdte regler om fuldmagtsforhold må forventes at få væsentlig

betydning i praksis, da fuldmagter på grund af de store afstande og de vanskelige samfærdselsforhold har vid udbredelse i Grønland. Ugyldighedsgrundene, som findes i lovens kap. III, tager i første række sigte på at beskytte den økonomisk ukyndige eller svagere part. Disse regler vil dels ved deres blotte eksistens medvirke til en forbedring af forretningsmoralen, dels i en overgangsperiode kunne være et effektivt middel til beskyttelse af de i forretningsforhold mindre kyndige borgere.

ad 4.

Lov nr. 243 af 8. maj 1917 om kommission, handelsagentur og handelsrejsende.

Kommissionslovens regler om kommission, handelsagentur og handelsrejsende udgør et naturligt supplement til aftalelovens regler om fuldmagtsforhold. Reglerne om kommission m. v. har navnlig betydning i forhold mellem handlende og vil næppe i Grønland få videre udbredelse i forholdet mellem private.

ad 5.

Lov nr. 29 af 16. februar 1932 om skyldneres ret til at frigøre sig ved deponering.

På grund af de særlig vanskelige forbindelsesforhold i Grønland kan man ikke se bort fra, at en indførelse af regler om ret til at foretage deponering med frigørende virkning vil kunne være en praktisk hjælp for det grønlandske forretningsliv.

ad 6 og 7.

Veksellov og checklov nr. 68 og 69 af 23. marts 1932.

I handelslivet i Grønland anvendes for tiden hverken vekslers eller checks, men det skønnes rimeligt, at reglerne herom sættes i kraft samtidig med de øvrige love, der tilhører den centrale del af formueretten.

Lov nr. 271 af 14. juni 1951 om rettens pleje i Grønland indeholder ikke regler svarende til den danske retsplejelovs kap. 41 om hurtig retsforfølgning i bl. a. veksel- og checksager, og der er næppe særligt behov for sådanne regler, så længe vekslers og checks ikke har opnået en vis videre udbredelse.

Da veksel- og checklovene forudsætter, at protest skal kunne optages ved notaren, foreslås samtidig en hertil sigtende ændring i den grønlandske retsplejelov.

ad 8.

Lov nr. 145 af 13. april 1938 om mortifikation af værdipapirer.

Mortifikationsloven, som indeholder regler om mortifikation af omsætningsgældsbreve og andre omsætningspapirer, udgør et vigtigt supplement til gældsbrevsloven. Det er derfor naturligt at sætte mortifikationsloven i kraft for Grønland samtidig med gældsbrevsloven.

ad 9.

Lov nr. 146 af 13. april 1938 om gældsbreve, som ændret ved lov nr. 114 af 31. marts 1960.

Det grønlandske lovudvalg har ikke ment, at reglerne i gældsbrevsloven straks vil løse påtrængende problemer i det grønlandske retsliv, men har dog alligevel fundet at kunne anbefale, at reglerne indføres, da de vil få betydning, efterhånden som pengemarkedet i Grønland udvikler sig.

Gældsbrevslovens §§ 32-35 vil finde anvendelse på de af den grønlandske sparekasse udstedte kontrabøger.

Reglerne i § 62 om mora- og procesrenter er en nydannelse i grønlandsk ret, som må forventes at få stor praktisk betydning.

Til § 2.

Reglen er udformet efter samme princip som overgangsbestemmelserne i lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer.

Til § 3.

Reglen i aftalelovens § 36, stk. 2, og § 38, stk. 1, sidste pkt., hvorefter sager vedrørende nedsættelse af konventionalbod eller begrænsning af konkurrenceklausuler kan anlægges ved eller fordres henvist til sø- og handelsretten i København, bør af praktiske grunde ikke gælde for Grønland.

Til § 4.

Sager om mortifikation foreslås henlagt til den grønlandske landsret som første instans på grund af disse sagers teknisk-juridiske karakter og de betydelige økonomiske interesser, som kan være forbundet med disse sager.

Til § 5.

Af praktiske grunde foreslås, at kundgørelser, som ellers foretages i Statstidende, for Grønlands vedkommende tillige kan optages i Grønlandsposten og eventuelt andre grønlandske blade.

Hjemlen er generel, således at den omfatter ikke blot de af dette forslag omfattede kundgørelser, f.eks. om ophør af fuldmagt i henhold til aftalelovens § 17, stk. 2, men også andre kundgørelser.